

ДУСЛЫК

ОКТАБРЬ РАЙОНЫ ИЖТИМАГЫЙ - СЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТАБРЬСКОГО РАЙОНА.

21 ФЕВРАЛЬ, 1997 ел.
ЖОМГА

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга.

№ 20 (8032)

Бәясә билгеләнгәнчә.

Районыбыз
Тормышыннан

РСУ Төнъякка карый

Шәһәрде ремонт - төзелеш идарәсе төзү эшләре алып бармаган бер генә микрорайон калган иде. Ул да булса яңа Төнъяк микрорайоны. Узган көз идарә биредә УТТ заказы буенча 18 квартиралы торак йорт төзүгә кереште. Объектны нигезеннән алып Шамиль Гобәйдүллин житечеләгендәге ташчылар бригадасы кора. Коллектив нәтижәле эшли. Бригаданың эшләп чыгару нормасын үтәмәгән көне юк. Шунның нәтижәсе буларак, алар санаулы айлар эчендә йортның өченче катын төзүгә життеләр. Гобәйдүллин егетләре әлегә объектны өю эшләрен мартта төгәлләргә исәпләләр.

Мәдәният

Молодцы!

Узган атнада Чистай шәһәрәндә «Татар жыры - 97» республика зона смотр - конкурсының беренче туры үтте. Анда безнең район талантлары да катнаштылар. Һәм, әйтергә кирәк, уңышлы чыгыш ясадылар. Кәкре Атау авылыннан Фәүзия Кәлимуллина һәм район балалар музыка мәктәбе вокаль ансамбле республика смотр - конкурсының икенче турында чыгыш ясау хокукын яуладылар.

Автобуслар йөрәп тора

Соңгы вакытта автобусларда йөрүче халык саны сизелерлек кимсә дә, автовокзал житечеләгенә бер генә автобус маршруттында да халык күчерүне туктатканы юк: кем нинди йомыш белән йөрмәс. Хәзер, мәсәлән, шәһәрара 5 маршрутта автобуслар йөри. Норлат - Казан автобусына пассажирлар саны чагыштырмача күп.

Шәһәр янындагы маршрутлар жидәү. Шимбә - якшәмбе көннәрендә маршрутлар буенча йөрүче барлык автобуслар да Норлаттан тулы китә.

УРАКТА БАТЫР КАЛДЫ УЛ

Гектардан 36,2 центнер - Мичурин исемдәге КХА игенчеләре былтыр бөртекләрдән шундый уңыш алып, районда өченче нәтижә күрсәттеләр. Әжир үзенә хужаларча караган, анда фидакарьларча хезмәт иткән кешеләргә генә юмарт була. Шушы хужалык комбайнчысы Алексей Ильич Исаев та бу хакыйкатыне яхшы аңлап эш итә. Былтыр ул СК - 5 комбайны бункерыннан 8833 центнер бөртектә бушатты һәм район буенча беренче урынга чыкты. Уракта әтисенә ярдәмче булган улы Геннадий да игенче һөнәре сөргәненә төшенде. Һәм әтисенен улына иген кырында намус белән, бар көченне куеп, кирәк була калганда йокыны - ялны да оңытып эшләргә кирәклеген турында сөйләгәннәренә бары басу гына шаһиттыр. Ә Вишневая Полянада кемнән генә соратыр.

саң да Алексей Ильич һәм Вера Арсентьевнаның биш балалы ише, эшчән һәм зур тәйләре турында яхшыдан бапка сүз ишетмисен.

Рәсемдә: алдыңгы комбайнчы А.И.Исаев.

НАЗИЗОВ фотосы.

Яз ишек кага

ВАКЫТ АШЫКТЫРА

Язгы кыр эшләре - жавалы чор. Елның бу фасылының бер көне дә ел туйдырырлык бит. Язгы көнне сынатмас өчен бүгеннән тырышырга кирәк, билгеле. Бу турыда сөйләгәндә,

мин игезек техниканы хәзерләүне күзгә тотам. Башта ук шунны искәртәсем кирәк: бүгенге көндә тынчылашырга жирлек юк эле. Мәсәлән, район буенча чөчкәчләрнен 80 процент гына төзек. «Правда», «Восход», «Москва» ассоциацияләрендә исә бу төр машиналарның эзерлеге нибары 25 - 40 процент тәшкил итә. Шулай ук «Правда» һәм «Москва», МСОның ярдәмче хужалыкларының культураторларны ремонтлауда акрын кыймылларын нәтижәсендә район буенча бу төр тагылма инвентарының 82 процент гына сафта эле.

Берүк вакытта тырмалар ремонтлау эшен дә сизелерлек тизләтәсе бар.

Гомумән, хужалыклар шундый темп белән техника ремонтласалар, аларның кайберләрендә басуга чыгарга тракторлар да булмаска мөмкин. «Заря», «Сөлчә», «Чирмешән», «Комбайн» КХАлары, мәсәлән, бу эшкә бүгеннән ныклап керешмәсәләр, азынничек эшләүләрен күз алдына китерү дә мөмкин түгел. «Чирмешән», Муса Жәлил исемдәге,

«Правда», «Тан» ассоциацияләрендә дә тракторларның 22 - 28 процент гына сафта. Тулаем район буенча да хәл катлаулы: чылбырлы 507 тракторның 432се ремонт таләп итсә, бүгенге көнгә 179ы гына төзәтелгән, 151се ремонтта тора, ә калганына механизаторлар кулы тимәгән эле.

Дөрес, техника төзәтү хужалыклар өчен жинел түгел. Финанс кыенлыгы үзән һәр адымда сиздерә. Әмма моңа да карамастан, хужалыклар техниканың янасын саклап, исселәрен реставрацияләп, яңартып әлегә катлаулы хәлдән чыгарга тиешләр. 1 нче мартка авыл хужалыгы машиналарын төзәтүне төгәлләп, айның беренче декадасында аларны агрегатлаштыруны башлау һәм ай азагына тәмамлау бурыч итеп куела. Тракторларны исә апрель башында төзәтәп бетергәндә генә тыныч күнел белән кыр эшләрен көтәргә мөмкин.

Быел хужалыклар минераль ашламаны күп итеп тупладылар. Ә районда ашлама төяү агрегатлары юк дәрәжәсендә. Берничә хужалыкта төрле вариантта бары берничә төягеч бар.

Соңгы вакытта район хужалыкларында 10 - 12 шундый агрегат ясала башлады. Әмма болар гына бөтен ихтыяжны тулысынча канәгатьләндерми. Чөчкәчләргә ашлама төяүне тулысынча механикалаштыру өчен бу төр агрегатлар 80ләп кирәк эле.

Бөртектөягечләр белән дә хәл канәгатьләнерлек түгел. Соңгы вакытта МСО хужалыгында, «Алга», «Татарстан», «Комбайн», «Чирмешән», «Мамык» ассоциацияләрендә, хужалыкара берләшмәдә стандарт булмаган 12 орлык төягеч ясалды. Ә менә «40 лет Победы», «Заря», «Якты Күл», «Рассвет» кебек хужалыкларда алар бөтенләй дә юк. Бу - житечеләрне дә, белгечләрен дә борчымый бутай. Шулай булмаса, алар төягечләр ясау кебек мөһим эшкә жигдирәк карарлар иде, мөгаен. Кышкы чорда үткән берничә семинарда да шулай мәсьәлә көн тәртибенә куелды бит.

Кыскасы, һәр үткән көн безне язгы кыр эшләренә якынайта. Шунны истә тотып, мастерскойларда эшче жанландырып, язгы мөһим кампанияне һәрьякы хәзерлек белән каршыларга кирәк - бурыч шундый.

Г. ЗАРИПОВ,
авыл хужалыгы идарәсенен механикалаштыру бүлеге инженеры.

РЕСПУБЛИКАБЫЗДА

Тарих институты ачылды

Татарстан Фәннәр академиясенен тарих институтын тәкъдир итү тантанасы булды. Аны Татарстан Фәннәр академиясе президенты Мансур Хәсәнов ачты. Тантанала Татарстан Президенты Минтимер Шәймиев катнашты һәм чыгыш ясады. Ул үзенен чыгышында институтның дәүләтбез сәләтсез язула зур роль уйнаучагына, татар халкының тарихын яна сәхифәләп белән бастаучагына ышаныч белдерде. Әлегә институт Г.Ибраһимов исемдәге Тел, әдәбият һәм тарих институтына кергән берничә бүлек базасында төзелде. Бу яна фәнни - тикшеренү оешмасына Татарстан Президентының дәүләт кинәшчесе Рафаэль Хәкимов житечеләк итә. Ошбу мөстәкыйль институтта биш бүлек бар: археология эзләнүләренен милли үзәге, тарих, этнография, ижтимагый фикер тарихы һәм Ислам белеме, милли мәгариф тарихы һәм теориясе үзәге. Мөгаен, тиздән болары өстенә Татарстанның тарихи һәйкәлләре һәм мәданияте жыйнагы бүлеге дә өстәләр. Институтны оештыру турындагы указ былтыр жәен игълан ителгән иде. Хәзерге вакытта монда 100ләп тәжрибәле белгеч - тарихчы һәм 30 аспирант эшли.

Коммунистлар съезд үткәрдә

15 - 16 февральдә Казанның Галиев урамндагы техникум бинасында Татарстан Коммунистлар партиясенен III съезды булды. Анда төрле районнардан килгән йөзләп делегат, чакырылган кунаклар, журналистлар катнашты. Мәскәүдән В.Ампилов та съездның түр башында булды.

Агымдагы хәлләр турында доклад белән Татарстан Коммунистлар партиясе секретаре А.Салий чыкты.

Татарстан коммунистлары съездында Советлар Союзын, элекке тәртипләрне кире кайтару, пионер, комсомол оешмаларын торгызу, забастовка комитетлары оештыру кирәклегенә турында да сөйләнде һәм шактый кыю карарлар кабул ителде.

Игъланнар тактасы

Белми калмагыз

22 февраль көнне 17.00 сәгатьтә район культура йортында Ватанны саклаучылар көнөнә багышланган театрлаштырылган бәйрәм концертына чакырабыз.

Аның программасында:

- Ватанны саклаучылар белән очрашу;
 - Үзешчән сәнгатьтә катнашучы иң яхшы ансамбльләр һәм солистлар чыгышы;
 - Тыңлы оркестр астында био программасы.
- Концертка керү - ирекле.

Хөрмәтле шәхси эшмәкәрләр һәм сатып алуучылар!

Район кулланучылар жәмгыяте иларәсе сезне 22 февральдә иртәнне сәгать 9да промьшленность товарлары белән кинәйтелгән сату итүгә чакыра.

Сату итү иске сәүдә базасы территориясендә оештырыла.

Базарда ул көнне азык - төлек товарлары белән генә сату итү булачак.

Билгеләнмәгән урыннарда сату итүче эшмәкәрләр, шәһәр үзидарә Советы күрсәтмәсе нигезендә, сәүдә итү хокукына лицензияләреннән махрүм ителәчәкләр.

Самолет оча башлый

24 февральдән Норлат белән Казан арасында АН - 2 самолетлары янадан оча башлый. Самолет Норлаттан һәр көнне көндәзгә сәгать 1 нче ыргыла китә. Билет бәясә 80 мең сум. Октябрь районында пропискада торучыларга район хакимияте карары белән тарифның 50 процент гына күләмендә ташлама ясала.

Белешмәләр өчен тел.: 2 - 20 - 06.

Норлат аэропорты дирекциясе.

Миншакир Бакиров призына

Шимбә көнне Түбән Норлат авылы мәдәният йортында Әфганстанда хәрби хезмәт вакытында һәлак булган Түбән Норлат авылы егете Миншакир Бакиров призына милли көрәш буенча ярышлар үтәчәк. Анда районныбызның яшп көрәшчеләре катнашчак, шулай ук күрше районнарда да кунаклар килүе көтелә.

Ф. ГАЙНУЛЛИН ПРИЗЫНА

23 нче февральдә ситез тапкыр милли көрәш буенча район чемпионы исемен яулаган, күп тапкырлар республика призеры булган якташыбыз Фәнил Гайнуллин призына милли көрәш буенча ярышлар үткәреләчәк. Анда районның төрле яшпгә көрәш осталары катнашчак. Шулай ук күрше районнар спортчыларының да килүе көтелә.

Ярышлар призерының туган авылы - Якты Күл мәктәбендә узачак.

Терлекчелек - мааларны ашатуу технологиясен сактау, хезмэтне оештыру

НЭТИЖЭСЕН КҮРӨБЕЗ

Терлекчелек мааларны ашатуу технологиясен сактау, хезмэтне оештыру маңагыттарын үз башына төшкөн кеше гена жыш белө. Бу тармакта көн туса бер проблема килеп чыгып кына тора бит. Кайвакыт шул көтөлмөгөн проблемалар белән мәш килеп, килчөккө күздө тоткан максатчан эшлэргә кул да житми кала. Эинде аларын үзгымшына куйсаң, монун нәтижәсе нинди булачагын чамалавы кыян түгел. Димәк, тармакта эш оештыруны яхшырту буенча рессаль файда китерерлек берәр төплө юнәлеш бирелгән икән, аны гамалга ашыруга үз вакытында житди итеп алынсаң гына уңай нәтижәсенә өметленергә мөмкин. Соңгы вакытта районда сөт терлекчелегинде технология мөһмәләрендә дә шулай булды мәнә. Сыерларны бозаулатуға әзерләү, аларнын сөт тапшлатканын асырым рацион буенча карау, яна тутан бозауларны салкында асрау кебек технология алымнарға без баптан ук житди эш итеп карадык. Баксаң, эшнә технология буенча алып баруны жайга салу өчен әлләни күп нәрсе да кирәкми икән. Иң элек, малларны көндөз һавага чыгаруны гадәткә кертүнен бер авырдыгы да юк болай, ә мәнә бер - ике буранлы яки үтә салкын көнне кичкертсән аңары аның эйбәт көннәрдә дә «оныгытты» гажап түгел. Ә хәзер мәнә моны кагыйдәгә әверелдердек. Кардаларга саламын да кибәне белән кайтарып куйгач, маллар да анда «тик ятмыйлар». Һәм саф

һавада булган сыерларнын кыяфәте дә көнө - төнө тынчу абзарларда яткандагы төслө түгел.

Икенче төп талашне үтәү - тапшлатылган сыерларны асырым асрауны оештыру да әлләни мәшәкәтлө булмады. Ул малларнын рационнын янадан карап, баста төшпөк, сенажын да мулрак бирәбез, коры печән дә өстәдек. Озакламый бозаулысы сыерларга солы пешереп бирүне дә гадәткә керттөк. Ә нәтижәсе без көткәннен дә яхшырак булды: сыер савучылар элек үзләренчә бозауларга тиешлө малларын чиг кулга тапшырырга бапта теш - тырнаклары белән каршы торган булсалар (тапшлаткан сыерларны Леонид Колмычков карый), хәзер киресенчә, сыерларын ул группага вакытында күчәрми гәнә кара. Шулай булмыйча сон, ашату - карау бүтәнчә булгач, яна тутан бозаулар да сокланып туймаслык. Иң әһәмиятлесе - былгыйшварда гына да 80нән артык бозау алынды, һәм исән - сау үсәләр. Ә бит узган ел бу айда нибары... 26 бозау үчтөк алынган иде. Монда бозауларны салкында асрау ысулына кыю рөвештә күчүнен нәтижәсе зур булды дий саныйбыз. «Салкын» чиглекләрен үзәк бүлекчәдә ясадык бапта. Унысын берәр бозаулык итеп ясап, калганнары инде үсә төшкәнненчә өчәрлөп, тагын да зурракларын ситсезәр бапны бергә асралык. Яннары такта белән төрөлгән чиглекләрдә бозауларга жыл

мазар тиярлек түгел, асламына да калынытсаң салам түшөлгән. Алдарында яшә мал ор

ганизмына кирәкле азыклар һәм өстәмәләр өзелеп тормый. Аларны караучылар ирлө - хатынлы Ольга һәм Олег Захаровлар үз вазифаларын жирәнә житектереп башкаралар. Мәжбүрлән түгел, үзләре теләп алындылар шул алар бу эшкә. Һәм хезмәтләренчә нәтижәсе дә күз алдында.

Шунысын да әйтергә кирәк, Красномайск бүлекчәсендә «салкын» чиглекләр өлгерткәнчә кадәр, анда тутан бозауларны да биргә китерүне оештырдык. Берәз мәшәкәтләрәк булса да, яшә үрчәменчә тулы сакланышына ирешү ягынан бу үзән акый.

Дөрес, әле бер айлык күрсәткечләр белән гәнә ахыргы нәтижәгә килергә иртәрәк, бүтәнчә 130дан артык сыер тапшлатуда әле. Тик бүтән хужалыкта бер сыердан көнлек сөт узган елгыдан 1,2 килограммга күбрәк булу инде күп нәрсе турында сөйли. Калган сыерларнын да исән - сау бозауларына ирешә алсаң, был сөт житештерүдә шактый алга атлавыбызга өмет бар. Аннары, саламат үрчәм бердән килчөктә күтүне житди яңартуға, икенчедән, ит житештерүне арттыруға да нигез булып тора бит. Хәзергә ул эшләрненчә һәр икесе бик мактангылык түгел әле. Әмма тармакта эшнә жайга салуда юнәлешбөз дөрес икәнлегә өмет уята.

В.МАКСИМОВ,
«Мамык» КХАсы
баш зоотехнигы.

Людмила Анатольевна Калыпинанын был хезмәт юбилее: сөт - май заводында эшли башлавына 10 ел тула. Хәзер ул май ясаучы. Ә Норлат маенын даны якын - тиргә гәнә түгел, бөтән республикага мәгълүм: 5 еллап алар май сыйфаты буенча республикада беренчә урынны тоталар. Бирелә, әлбәттә, тулы

коллективнын хезмәт өлеше бар, май ясау цехы эшчеләре исә икеләтә готурлар. Тырыш, бик пөхтә, төгәл, житез Людмила Анатольевна үзенчә шундый унышка өлеш кертүненчә шулай ук бик канәгать.

Рәсемдә: Норлат сөт - май заводы эшчесе Л.А.Калыпина.

Н.АЗИЗОВ фотосы.

КАЗАН ТАБИБЛАРЫНЫҢ ЗУР УҢЫШЫ

Мөгжиза диярсен...

Сәламәтлек саклау министрлыгының Балалар медицина үзөгәндә йөрәк клапанына пычаксыз - нисез гәнә, аяктагы кан тамырларыннан кереп, тичә булмаган операция ясалды.

Югары категориялә табиб Айдар Хәמידуллин житекләгән табиблар бригадасы, беренчә тапкыр буларак, ер - яңа алым кулланып эш иттә. Медицинаның яңа технологиясен безнекеләр Америка табиблары белән берлектә үзләштергән иде. За-

манында Татарстан Президенты Казандагы Балалар медицинасы үзөгә өчен хажәт жиһаз һәм кирәк - ярак сатып алу идеясен хуплаган иде. Булеп бирелгән ачка мәшһүр «TOSHIBA» фирмасының ангиографик аппаратлары кайтарылды. Һәр данесе 300 - 400 доллар торган махсус баллоннар юнәтү белән үк хирургларыбыз, Аллага тапшырып, өлгә операцияне уңышлы башкарып чыга алды. Руслан Зиннуровка 9 яшә. Бөләкәй

чагынан ук хәтәр диагноз «тактылар» аңа - туымыштан йөрәк зөгыйфлөгә (врожденный порок сердца). Бары тик авыр операция белән гәнә котылып була иде бу чирдән. Хирурглар иң өвүл аның аягындагы кан тамыры аша йөрөгәнә махсус әни баллон кертте. Баллон йөрәк клапанын кирәк булган зурлыкка житекчә эреп кабартты. Табиблар фикеренчә, өлгә хикмәтлө операция бик уңышлы үттә.

(«Шәһри Казан»нан)

Элегрәк безнең республикада борчак зур майданнарда игелә иде. Соңгы елларда, ни сәбәптәнчә, аңа игьтибар кими төште. Әмма ул азык аксымына бай культура буларак бик файдалы һәм кирәкле. Туклану институты мәгълүматлары буенча, кешегә тәүлеккә 83 грамм аксым кирәк. Шунунчә 43 граммы үсемлек аксымы булырга тиеш. Димәк, өлкөн кеше бер елга 3 килограммнан да ким булмаган борчак ашарга тиеш.

Терлекләр һәм кошлар рационнында да протеин белән тукландыру максатында борчак - алыштыргысыз азык. Катнаш азыкта 15 процентка кадәр борчак булганда, фураж да кимрәк кирәк.

Борчакны яшел килеш чабып, аннан силос, сенаж, үлән оны ясау да бик киң кулланыла, һәм бу нәтижәлө ысул. Борчактан әзерләнгән яшел массада терлекләр өчен бик кирәкле протеиннан тыш шикәр, кальций, фосфор бар.

Борчак басуларын киметү азык базасына гына түгел, жир эшкәртү балансына да зыян сала. Чөнки борчак кирәкле органик ашлама белән жирчә үзәнненчә үзә туендырса, аны

чечмөгәч, басуга махсус рөвештә органик ашлама кертергә кирәк була. Борчак чечелгән жир азык белән гәнә түгел, калий, кальций белән дә туена, жирнең гумусын яхшырта.

Әлбәттә, башка кыяклы культуралар белән чагыштырганда борчакның уңышы 12 - 15 процентка кимрәк була, әмма аксым белән аминокислоталар чыгышы буенча ул иң алда тора.

Борчакның уңышы аны үстергәндә агротехник чараларны ничек кулланырга карый. Гадәттә, аны чөчкәндә үк басуның үзәнчөлөкләренчә тотарга кирәк. Шуңа карап, органик ашмалар, төрлө бактерияләргә каршы эшкәртүләр дә үзгә булырга тиеш. Әлбәттә, уңыш кайсы басуда нинди сортны кулланырга карый. Бу жәһәттән «Татарстан кыры» фәнни - житештерү берләшмәсендә китереп

чыгарылган жирлө сортларны кулланы нәтижәләрәк. Мәсәлән, «Казанец» сортлы борчак безнең жирлөргә яраклаштырылган. Бер төптән 80 бүлбө барлыкка килә, ә бу туфракны азот белән баетуда зур роль уйный. Кайбер участокларда дәүләт сынавы вакытында бер гектардан хәтта 50шәр центнер уңыш алынды.

«Труженник» сорты егылмый торган булуы белән билгелә. Ул бигрәктә 1996 елдан кулланышка керде. Орлык өчен Азнакай, Лаеш, Тәтеш, Балтач районнарында үстерелә.

«Татарстан - 2» борчакның II сорты гадәттә бөртек, бигрәктә яшел масса өчен үстерелә. Бөртек өчен үстерелгәндә уңыш бер гектардан 25 - 30 центнер, ә яшел масса исә 270 - 300 центнер чыгарга мөмкин. Бу сорт тиз өлгерә. Яшел масса өчен

үстерсәң дә, ашамлык итеп кулланы өчен үстерсәң дә уйрый.

Бөртек өчен үстергәндә гектарга 180 - 190 килограмм, яшел масса өчен башка культура белән бергә чөчкәндә 70 - 80 килограмм бөртек чөчәргә кирәк.

Балтач, Кукмара, Арча районнарында борчакны теләп үстереләр һәм ел саен гектардан 20 центнерга кадәр уңыш алалар. Гектарынан 15 - 17 центнер уңыш алганда да, борчак экономик яктан табышлы культура санала. Балтач районының «Игенчә» күмәк хужалыгында, мәсәлән, 1996 елда борчакны 160 гектарда иктеләр. Ул, гектарынан 31,6 центнер уңыш биреп, хужалыкка 176 миллион сумлык файда китерде. Рентабельлөк - 69 процент.

Борчак иртә чөчкәнә ярата. Тик монунчә өчен туфрак тиешенчә әзер-

ләнгән булырга тиеш. Туфракта дымлылык житекчәк булганда, бөртек тиешлө тирәнлектә күмдерелсә, ул тиз тишелә. Борчак июнь ахырларына, ягъни эсселек башланганчы чөчөк атып бетерсә, уңыш әйбөтрәк булчак. Чөнки бу культура эсселекне яратмый.

Борчак эсселекне гәнә түгел, чүп үләнненчә, авыруларны да яратмый. Гадәттә, борчак чөчкәнненчә соң 9 - 11 нче көннәрдә тишелә, ә чүп - үләннәре - 5 - 7 көндә. Шуңа күрә борчак чөчөлсә майданын ул тишелгәнчә тырмалап чыгарга кирәк. Шытым 5 - 6 миллиметрга житекчәк, тырмалауны туктатырга кирәк. Әлбәттә, һәр участокта агротехник чараларны бертөслө кулланырга ярамый, һәрберсенә асырым якын килергә кирәк.

Борчак үсемлеген төрлө корткычлардан,

трипс һәм беттән саклау өчен аларны пестицидлар белән эшкәртү зарур. Моны да вакытында, уңышка зыян килмәслөк итеп эшләргә кирәк.

Гомумән, борчак культурасынан мул уңыш алуны гына максат итеп кую дөрес түгел. Аның аксым ягынан бай, басуны тукландыру өчен файдалы культура булуында, азот ашламасына экономика ясау агынан да бөялөргә кирәк. Хужалыкларнын бөтөн чөчүлек майданының 8 - 10 процентында борчак булырга тиеш. Берьялык үлән басуларында кыяклы культуралар белән бергә вика, борчак коры матдәләр, азык берәмлегә, протеин жыемын 30 - 40 процентка арттыра. Шуңа күрә, терлекләренчә бу ена туклыклы азык белән тәэмин итү өчен бу культураларны төрлө вакытта өлгерә торган итеп чөчү максатка ярашлы.

Т.ЕВДОКИМОВА,
«Татарстан кыры» фәнни житештерү берләшмәсенчә селекция бүлөгә мөдире, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының атказанган агрономы.

(«Ватаным Татарстан»ның былгы 11 февраль санынан)

ГАЛИМ КИҢӘШ БИРӘ

БОРЧАК КЫНА, ДИСӘК ТӘ...

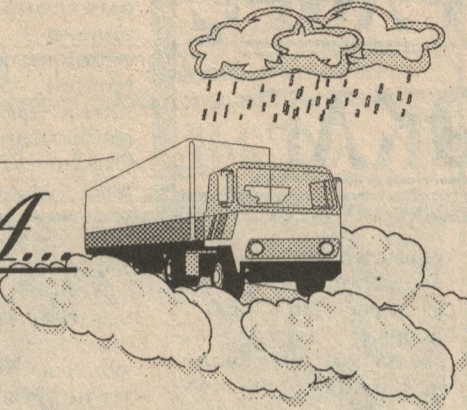
«Дуслык»ның быелгы Пиче санында шәһәрбез юллары, тротуарларының кардан начар чистартылуы турында язган идегез инде. Килешегез, язма буенча халиткеч чаралар курелде дип булмый эле. Ни өчен дигәндә, транспорт иң күп йөри торган Совет, Октябрь урамнары тагаракны хәтерләтә бүген. Техника белән йөрү дә, жәяүләп атлау да кыен. Башка урамнарда да юлларның торышы ташка үлчим.

Хормәтле редакция! Шәһәрдә юлларның торышы өчен махсус жаваплы оешмалар бар бит. Алар үз эшләрен жиренә житкереп башкарсалар, газета битләрендә күтәрелмичә дә хәл ителә торган проблема бит бу.

Х.Вәлиев,
шофер.
Норлат шәһәре.

«Шәһәрдә грипп эпидемиясе көчле булу сәбәпле, бу авырудан иза чигучеләрнең байтагын, шул исәптән балаларны өйләренә барып карыйбыз. Көн саен берничә дистә адрес буенча өйләрдә булырга туры килә. Эмма юлларның рәтләп чистартылмавы сәбәпле, аларның байтакларына техника белән кереп булмый. Әфган поселогы буйлап билдән кар ерын йөрергә туры килә. Юлларга мондый караш һичкайда юктыр, мөгаен».

(Район үзәк шифаханәсе участок табиблары зарыннан).

КАР АСШЫНДА... ЮЛАР БАР

Чыннан да, юлларыбызның торышы канәгатьләнелерлек түгел дисәк, һичкем моны кире какмас, мөгаен. «Дуслык» газетасы да бу турыда язып чыкты. Мона да карамастан, юлларда жигди үзгәрешләр булмасы. Алда китерелгән хат авторлары да билгелитәр моны. Шуна да без, үз чиратыбызда, юлларның торышы өчен иң зур жаваплы булган НУАД һәм МПП житәкчеләренә мөрәжәгать иттек. Түбәндә аларның жавапларын урнаштырабыз.

Б.САДЫКОВ,
НУАД начальнигы:

Тимер юлның бу ягы, ягъни шәһәрнең төньяк өлешендәге асфальт түшәүле автомобиль юлларының барысы да безнен карамакта. Тротуарлар чистарту исә безнен вазифага керми. Шәһәрне әйләнен узучу юлларының байтак өлешенен торышы өчен дә без жаваплы. Болардан тыш, Норлат - Елховой һәм Яна Чирмәгә кадәр булган магистраль трасса, Иске Чаллы, Иглай юллары да безнен карамакта. Бу кадәр юлларның тәртиптә тоту өчен махсус техникабыз житәрлек безнен. Кар-

лар явыш, бураннар котырынганда барлык техниканы иртә таннан ук юлларны чистартуға мобилизациялибез. Анлаштыла ки, иң элек бөтен көчне магистраль юлларга тупыйбыз. Аннан инде, Октябрь, Совет, Карл Маркс урамнары кебек транспорт күп йөри торган урамнарда күчәбез. Газетадагы язмагыз белән килешәм, кайчак читтәге урамнар чистартылмыйча да кала инде. Бу, билгеле, безнен йөзәбезне бизәми. Димәк, контрольне көчәйтсә, бу эш өчен жаваплы белгечләр, эшчеләргә жаваплылыкларын арттырырга кирәк.

Э.ГАЙНУЛЛИН,

МПП начальнигы:

Шәһәрнең үзәк өлеше, барлык тротуарлар, тимер юлчылар поселогындагы барлык урамнар һәм тротуарлар безнен карамакта. Гомумән, эш фронты зур. Шулай булуга да карамастан, кар - бураннар вакытында барлык кар чистарту жайланмаларыбыз да юлда була. Коллектив тырышмый димәс идем. Тимер юлчылар поселогында тар, вак - вак урамнарның барысын да чистарту

максат ителә. Килешәм, ул һәрчак үтәлеп тә бетми инде. Кайчак, ярар, иртәгә дә кар булыр эле, чистартырбыз дип кул селтәвез сәбәп була мона. Э менә тротуарлар мäsьäләсенә килгәндә шуны әйтсәм килә: сонгы вакытта МПП балансында тротуарлар арта, шуна да

юлларның бу чотерекле өлешен чистарту өчен махсус техника булмау үзен бик сиздерә. Быелгы карлы - буранлы кыш бу мәсьәләгә жигди якын килү һәм, иң элек, ашыгыч рәвештә махсус техника юнәтү зарурлыгын тагын бер кат раслады.

РЕДАКЦИЯДӘН: Жаваплар менә шундый. Алардан анлашылганча, һәр оешма тырыша, һәркайсы тир түгеп эшли. Эмма коры сүзләр белән генә халыкның күзен «буыш» булмый шул. Эле менә сонгы көннәрдә янадан кузгалган кар - бураннар тагын юлларыбызны кашлап китте.

18 февраль көнне, мәсәлән, МППдан МТЗ - 82 тракторы базасындагы өч бульдозер шәһәрнең үзәк майданын кардан арындыру белән мәшгуль иде. Кар төягеч бер агрегат, үзбүшаткычы өч «КамАЗ» автомашинасы ярдәмендә кар шәһәр читенә чыгарылды. РСУдан арендага алынган Т - 150 тракторы исә тимер юлчылар поселогы юлларына чистарту белән мәшгуль иде. Бу кадәр техника белән генә алда телгә алынган күләмдә эш башкару мөмкин булмавы көн кебек ачык, билгеле.

НУАД житәкчеләге дә кар чистарту техникасы көне бие юлларда эшләвен раслады. Эмма моңа карап кына юлларда тулы тәртип урнашмады.

Э инде хатларда телгә алынган хужасыз юллы Әфган поселогы юлларына ия табылганлыгын шатланыш хәбәр итәбез - Норлат жирле үзидарә Советының сонгы көннәрдә чыгарган карарларының берсе нигезендә элге юллар 127 нче ПМК карамагына ташырылган.

Элге шундый хәлләр, норлатлылар. Яз сулышын сизсезме, димәк, карлы - буранлы кыш, шуның белән елның бәләле бу фасылы да тәмамланыр. Үз - үзәбезне шулай юатырга гына кала инде.

Р.ГИНЯЕВА.

АВЫЛ АРТИСТЛАРЫ

Асия репетиция вакытлары бик ярата. Яна спектакльне алып, артистлар белән кинәш - кинәш рольләренә бүлешкәч башлана ул тынгысыз көннәр. Спектакльне өйрәнә башлау - үзе бер тантаналы, изге мизгел. Иң беренче репетициягә һәркем үз күзаллавы, үз ижади фикерләре белән ашыкынып килә. Иң беренчеләрдән булып Васыйл Гафиятуллин килеп керә. Тынгысыз, сәхнәгә чылап торып гашыйк кеше ул. Шулай булмаса, авыр механизатор хезмәте дә булып та 20 елга якын спектакль уйнап йөрер идеме? Авылдашлары аның «Әниләрәм - бәгырьләрем» спектаклендә Жамали, «Сулган чәчәкләр»дә Габдулла, «Татар хатыны ниләр күрми»дә Шаһвали рольләрен чын күнелә белән биреп уйнавына әле дә хәтерлеләр. Ул үзе уйнайчак образны үз күнелендә алдан ук тудырып өлгергән була инде, һәр репетиция саен ана янадан - яна детальләр, хәрәкәтләр, мимикалар өстәп, аны бапта, жанландыра бара. Ул яктан Габделхәй Латыпов фантазиясе - сәләте дә ярлы дип булмый. Берсен берсе кабатламаган «Әскәрали» («Әниләрәм - бәгырьләрем»), Габдулла («Сулган чәчәкләр»), Нури («Татар хатыны ниләр күрми») образларын ижат итте ул. Сәхнәгә чын мөхәббәт нәрсә дә эшләргә сәләтле хис ул. Энә, Габделхәй хатыны Рәшидәне дә үз араларына тартты. Ул «Татар хатыны ниләр күрми» спектаклендә Фәтхия ролен башкара. Коллективта Рәшит Әлиуллинның да үз урыны, үз абруе бар. «Шанкар» да Кылычбай, «Кайнаңа»да Аяз рольләрен бик оста башкаруы белән тамашачы күнелендә мөхәббәт яулады ул. Хәзер дә шөгьлән ташламый. Гомумән, сәхнә «жене» бер кагылса, кеше аннан тиз генә китә алмый бугай ул. Энә Исламия Зәйнүллина хәзер Норлатта яши, эмма туган авылы сәхнәсендә әле дә үз кеше ул. Бикүле халык театры шундый талантлар энтузиазмында яши. Э аның тамыры тагы да сракка - 40 нчы еллар тынгысызларына тоташкан. Ачлы - түк-

лы, хәсрәтле - югалтулы сугыш елларында авылдашларының боек күнелләренә яшәү өмете салган үзешчән артистлар - Газизә апа Кәбирова, Исламия апа Бәхтиярова, Разия апа Әллетдинова кебек талантлар торган ул чышмә башында. Өлкән бикүлелеләр Исламия апаның монлы жыравын, ул ижат иткән лирик образларны әле дә сагынып искә алалар. Ут кебек жигез, чая Газизә апа тудырган тискәре героиларның да үз яме, үзенә генә хас матурлыгы булган күрәсен, алар телдән - телгә күчеп бүтенте көнгә кадәр елмаеп сөйләнәләр. Өлкәннәренен аягы жинел булган - театр бүген дә яши, ижат итә. Хәзер танылган урта буын артистлар янына талантлы яшләр - укытучылар Мансур Әллетдинов, Гүзәлия Хамматова, хужалык эшләре мөдире Әнвәр Гыйльфанов, котельня эшчесе Хәлил Шакиров кушылдылар. Аларның һәрберсенен үз йөзе, үз осталыгы, үз ижади потенциалы бар. Аларда - өр - яна идеяләр, фантазия ташып тора. Шуна репетицияләр тулы бер ижат коллективының эшлекле, бәхәслә, эмма ахыр чиктә урта фикергә килеп тәмамланган эзләну мәктәбе рәвешен алалар. Биредә яшләр тәжрибә туплый, өлкәннәр яналлык ала. Э режиссер Асия Ибраһимовага аларның берсенен дә хәтерен калдырмыйча, һәрберсенен файдалы кинәшен кулланып халык театрының үз йөзен саклардай сәнгатьчә отышлы юнәлеш эшлесе генә кала. Театрның исә мәрхүм Гомәр Ибраһимов эшләгән елларда формалашкан йөзе халыкка якын да, калерле дә. Бүген исә Норлат музыка мәктәбе директоры Т.С.Бәдрийинның да ярдәме ана тагы сәнгатьчә югарылыкка ирешергә булыша.

Бикүле авыл халык театры шулай яши, шулай ижат итә. Хәзер алар Г.Ибраһимовның «Татар хатыны ниләр күрми» эсәре буенча эшләнган спектакль белән Чистайга, зона смотрына барырга эзерләнәләр. Фидакәр авыл артистларына унышлар телик.

С.НУРУЛЛИНА.

ОСТАЗЛАР ЯНӘШӘСЕНДӘ

«Норлат - Октябрь элеваторы» АЖнең смена мастеры Илдар Шәһидуллинның торышында халиткеч чорлар алдадыр эле. Эмма характерындагы биргән сүзендә торучанлык кебек сыйфатына хәзер үк кулланылып тапты инде ул. Бу коллективка 1992 елда килде Илдар. Башта катнаш азык заводында дозалаучы иде. Бөгелмә индустриаль педагогия техникумын бетергән егетне берничә айдан инде 1 нче производство участогы мастеры итеп күчәрделәр.

Мастерның роле нидән гыйбарәт булуы турында коллективта кемнән генә сорама, ул - эшгә төп фигура диярләр. Үз коллективын эш белән тәэмин итү турында кайгыртумы, вагоннарны вакытында бушату - төяүне оештырумы, механизмнарның эшен күзәтүме - барысы да мастер жипкәсендә, барысы өчен дә ул жаваплы. Һәм Илдар Шәһидуллин бу вазифаларын жиренә житкереп башкарырга омыла, коллективның тырышлыгын да бер максатка тупый. Үзе дә өйрәнә. Район кырларында меннәрчә итенчеләр тырышлыгы белән үстерелгән ашылык язмашы өчен жаваплылыкны үз өсләренә алган тәжрибәле остазлар янәшәсендә эшли бит ул.

Н.АЗИЗОВ фотосы.

КОЧЛАМЫБЫЗ!

Түбән Норлат авылында яшәүче кадерле кешебез **Дания Нурулла кызы Абдуллинаны** ихлас күңелдән 55 яшь тулу көне белән тәбриклибез.

Бу көннәрдә синең юбилең.
Чын күңелдән сине котлыйбыз.
Киләчәккә шатлык, саулык белән
Тыныч тормыш теләп калабыз.
Син бит, әнкәебез, безнең өчен
Күпме кайгы, шатлык кичердең.
Без аякка басып, кеше булсын дип
Сөеп, назлап, сыйпап үстердең.

Тормыш иптәшең, улларың, кызың, килең һәм оныкларың.

ХАТЫН - КЫЗ ДУЛАСАМЫ...

Англияле бер очучы, чибәр генә стюардессага гыйшык төшеп, Лондонда аңа асырым фатир табып бирә һәм алар шуңда озақ кына гомер мэхәббәт утында жылыналар. Шулай итеп, берел вакыт үтөп китә. Теге очучы (үзе өйланган була) бу сояркәгә мэхәббәте сүрелә башлавын сезенеп, көннәрдән бер көнне моңа фатирны бушатырга куша.

Гаҗәпкә каршы, тегесе бу тәкъдимне бик тыныч кабул итә, бары тик жынырга һәм күченергә генә берничә көн вакыт бирүен сорый. Очучы риза була. Һәм бу ахмаклығы аңа бик тә кыйммәткә төшә. Туры мәгънасендә.

Рейстан кайтып керсә, ул мәкипукасынын фатирны гомер булмаганча чиста һәм тәртипка китереп калдырганлыгына игътибар итә. Тик менә никтер телефон трубкасын гына урынына куеп калдырырга оныткан үзе. Очучыбыз кызык өчен генә трубканы колагына куеп караса... анда Америка диалекты белән бер тавыш бертуктаусыз сәгаттә ничә икәнлеген кабатлап тора. Бақсаң, сояркә мэхәббәт учагынан чыгып китәр алдыңнан... Вашингтонның төгәл вакытны әйтөп бирүче службасы номерын жыеп, моның телефоны тоташкан көс калдырган икән.

Шулай итеп, теге очучыга стюардесса белән гыйшык уены уйнаудан туктавы 1200 фунт стерлингкә төшкән.

Белдерүләр

Сатабыз

Азык - төлек комбинаты янында гараж.
Тел.: 2 - 28 - 82.

Ике бүлмәле фатир. Тел.: 2 - 25 - 74.

Кормыш ягында өч бүлмәле фатир. Тел.: 2 - 21 - 15.

Йорт һәм «Урал» мотоциклы. Адрес: Спартак ур., 7, тел.: 2 - 23 - 28.

1993 елгы ГАЗ - 3307 (әржәле) автомобиле. Бәясе килешү буенча, бартер да мөмкин. Киекледе Рифкаты Галиевка мөрәҗәгать итәргә.

Кормыш ягында 1 бүлмәле фатир. Адрес: Нефтьчеләр ур., 14 - 20 (кичке 4 тән соң).

«Альянс» кибете (колхоз базарында) шөһәрдә иң арзан бәядән өле яңа гына кайткан 2000 исемдә видео - аудиокассеталар сата. Сатуда каты һәм сыек ягулык белән эшләтелә торган мичләр (1550 мең сум), комбинированный мичләр (1960 мең сум) бар. Лицензиябез: А 96 № 007075/1 (1996 елның 20 июнендә бирелгән).

Алмаштырабыз

Түбән Кама шөһәрендә 2 бүлмәле фатирны - Норлатта шундыйга ук. (1 нче һәм соңгы катларны тәкъдим итмәскә). Норлатта адрес: Козлов ур., 16 - 11 (кичке 6 дан соң).

Шөһәр үзәгендә 3 бүлмәле фатирны (4 катлы йортның 3 нче катында) - әйбәт хәлдәге, суы булган, газ ягып жылытыла торган коттеджга яки йортка. Тел.: 5 - 17 - 69 (кичке бдан соң).

3 бүлмәле фатирны - 2 һәм 1 бүлмәләргә. Тел.: 2 - 19 - 69, 65 - 3 - 91.

Бакыр, жиз һәм алюминий ватыкларын кабул итәбез.
Белешмәләр өчен адрес: Шашин ур., 21 - 1, тел.: 5 - 21 - 94.

«Девон - Кредит» акционерлык банкы балалар исеменә салына торган максатчан кертемнәр (вкладлар) буенча процент ставкаларын 1997 елның 13 февраленнән үзгәртте. Белешмәләр өчен тел.: 5 - 29 - 22, 65 - 5 - 25.

«Алсу» балалар бакчасы коллективы абыйсы Альфредның вакытсыз үлүе сәбәплә тәрбияче Гүзәл Әнвәр кызы Хәҗиморатованың авыр кайгысын уртаклаша.

БАШ МӨХӘРРИР **Р.Ф.ЖАМАЛИЕВ.**

МӨХӘРРИР **С.Н.ХӘЙРУЛЛИНА**

Бүген мәктәптә дәресләр булмаса да, йорт эшләре кабинетында эшлекле хәлгә хөкем сөрә: берсе жеп чорный, бер ишеләре бәйләү өчен нәкышлар сайлай. Кул эше авылда гадәти күренеш бит ул. Киштәләрдә, өстәлләрдә алар бихисап: ыргакчык белән бәйләнгән төрлө төстәге тастымаллар, якалар, жиңел уенчыклар, макраме әйберләре - барысы да бар. Укучыларның зур тырышлыгы белән эшләнган стендларында кулинария рецептлары, рәсемнәр, костюм тарихы турында язмалар, өй эшләрен алып бару буенча практик киңәшләр урын ала. Ө кухня тәрәзәсе тәбәндә көдрә петрушка яшелләнеп утыра. Шунда ук үз эше белән маывыгучан, эзләүчән, энергияле хезмәт укучысы Любовь Аркадьевна Живодерова белән танышабыз. Ульяновск физкультура техникумын тәмамлаганнан соң ул 7 ел Иске Чаллы урта мәктәбендә физрук булып эшли. Шуңа параллель рәвештә «Оста куллар» түгәрәген житәкли. Соңгы 6 елда кызларга

хезмәт дәресләрендә белем бирә. Тегү, бәйләү, чигү белән балачактан маывыга ул. Үзлегеннән кул эшләре осталары тәҗрибәсенә,

өйрәнәбез. Кызларны үзем белгәннән һәм мөсәнә дө өйрәтергә тырышам.
- Любовь Аркадьевна, кайсы эшкә аеруча

на таныштык та аның белән. Любовь Аркадьевна белгәннән коллективта да яшерми, башка мәктәпләрдәге коллегалары, дуслары, ата - аналар белән дә бүлешә, ачык дәресләрдә үткәрә. Ул һәрвакыт яңа уйлар, максатлар белән яши, күңеленнән кызлар үскәч өйрәнгән һөнәрләренә кадәр икеләтә бәяләп дип өметләнә. Без бит әйләнә - тирәбездәге әйберләргә төссезлегеннән, бертөрлелегеннән шулкадәр арыганбыздыр, мөгаен, ди ул - чөчәкләр утырткан ваза астындагы тастымал яки чигүле пердә һәр йортка шатлык китерердер сыман.

Любовь Аркадьеваның өендәге стенкасының бер бүлегенә дә аның кул хезмәте ярдәмендә туған әйберләре белән тулы. Төсле вазалар, бизәклә карзиннәр, ақкошлар дисеңме... Ә менә ике улы - Сережа һәм Дениска бигрәк тә әниләре үргән абажур ошый, әни пешергән печенье белән чәй эчкәндә ул бигрәк тә өйдә жылы жайлы мохит тудыра, диләр алар.

Т.НАЗАРОВА.

Мең дә бер шөгиль ЧЕЛТӘРЛӘРЕ БИЗӘКЛЕ

китапларга, журналларга, махсус басмаларга таянып табигий сәләтен үстерә.

- Минем максатым - укучыларны кисү - тегү, ашарга пешерү күнекмәләренә өйрәтү,- ди Любовь Аркадьевна, - «Хужабикә» дип аталган яңа программа буенча шөгильләнәбез. Беренче чиркәтә яшелчә салатлары әзерләргә, торт, вафли, пирожки пешерергә, ө икенче чиркәтә энә һәм ыргакчык белән бәйләргә, өченчедә - тегәргә

кулыгыз ята?

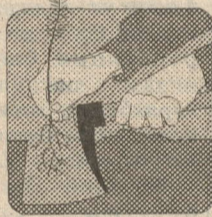
- Беләсезме, миңа барысы да ошый. Бәйләргә яратам, макраме үрәм... Фриволи-те техникасын өйрәнергә теләм.

Дәресләрдән тыш ул түгәрәкләр алып бара, анда кызлар үрәләп, тегәләр, бәйлиләр, алар популяр «Умелые ручки» телаташыруы рухында бара.

Л. А. Живодерова эшеннән балалар да, ата - аналар да канәгать. Хәер, без нәкә бер ана тәкъдире буен-

Бакчасыга

Татлы борыч

Заманында Болгария, Венгрия кебек илләрдә күпләп игелгән татлы борычны хәзер безнең шартларда да үстерә башладылар. Ләкин орлыкка өлгерсен өчен аны февраль аенда ук чәчәргә кирәк. Чәчәр алдыңнан аны 2 - 3 көн юеш чүпрәккә төрөп 25 градус жылылык булган урында тоту сорала. Чүпрәкне жылы су белән генә чылатырга кирәк.

Аннары аны, помидор утырткан кебек, аерым тартмага марганец эремәсе белән эшкәртелгән, черемәгә бай туфракка араларын 3 - 4 сантиметр итеп чәчәсең. Турыдан - туры 12 x 12 сантиметр зурлыктагы чүлмәкләргә дә утыртырга ярай. Ул чагында һәр чүлмәккә 2 - 3 данә орлыкны 1 - 1,5 см. тирәнлектә төртөргә кирәк. Тартмага чәчкән булсагыз, өстен полиэтилен белән каплау һәм жылы урында тоту мөһим. Һәр 2 - 3 көн саен су сибегез. Борыч шактый акрын - 10 - 12 көндә тишелә.

Шытымнар күренә башлагач та тартма яки чүлмәкләрне яктыга - тәрәзә төбенә куегыз. Ләкин анда салкын булырга тиеш түгел, борыч жылылыкны ярата торган культура. Суны да жылытып кына сибегез.

Үсентеләр 4 - 5 яфрак жибәргәч, тартмадан аларны күчәрәп утырталар. Ә чүлмәкләрдә 1 - 2 генә үсентә калдыралар. Әгәр алар лоджийда булса, төннәрен салкын тимәслек итегез. Өсләрен каплау һәм башка жылыту чараларын күрегең. Суны еш һәм күп сибәргә ярамый. Температура көндөз 18 - 22, төнлә 15 - 16 градус булуы шарт. Көндөз кояш нык кыздырса, форточканы ачыгыз.

Борыч яхшы үссен өчен тукландыру сорала. Беренче тапкыр үсентеләр күренгәннән соң 10 көн үткәч тукландыралар. Моның өчен 3 литр суга 1 чәй кашыгы мочевины эремәсе файдаланыла. Ул бер төпкә 1/3 стакан исәбеннән сибелә. Беренче тукландырудан соң 10 көн үткәч тагын 3 литр суга 1 аш кашыгы суперфосфат, 1 аш кашыгы көл салып болгатасыз да, яртышар стакан исәбеннән сибәсез. Өченче тукландыруны түтәлгә утыртырга бер атна кала башкару файдалы. Бу юлы 3 литр суга 1 аш кашыгы нитрофоска яки нитроаммофоска салына. Ул һәр үсемлеккә 1 стакан исәбеннән сибелә. Тукландырганда су 30 градус жылылыкта булырга тиеш. Жылылык тиз үсүгә, чәчәк атуга һәм жимешләнүгә ярдәм итә.

Борычлары шактый булган үсентеләргә июньнең уннарында түтәлгә утыртырга була. Чүлмәкләрдәге үсентеләр һич тә авырмыйча үсләрен давам итәләр. Алар биредә дә ашланган уңдырышлы туфракны ярата. Суны көннәренә ни дәрәҗәдә эссе булуына карап кичләрен сибәргә киңәш ителә. Өлгергән борычлар, сортына карап, кызыл яки сары төскә керә.

(«Мәдәни жомга»дан).

УКУЧЫЛАРЫБЫЗ ИЖАТЫ

Ясирә Рәхмәтуллина

ШӘФКАТЪ КЫЛЫЙК

Киле кышлар,
Яулы карлар -
Тулды кырлар
Кар белән.
Чиртә карлар
Карны алды
Кышны аһ,
Моң - зар белән.
Ап - ак кар
Бөртекләре -
Алар дым,
Алар - өмет,
Алар бит -
алтын бөртек.
Әй, диндәшләрем,
Житсә иле
Сезгә минем

Гали кинәшләрем.
Карты салкын
кыш көнелдә
Уйгы жыллар
Көнән, төнән дә.
Карт авырулар
Өшеп, туна
Салкын өендә
Картлык - зәгыйфьлек
Асыл сыйфат түгел
Эмма жан бит яши,
Өметгә күнел
Мохтажларга
Шәфкәт кылыйк,
Иманлы булдыйк,
Һәр чакта да
Кеше булып калыйк.

Мөнәвәрә Усманова

КЫЗЛАРГА

«Кыз намусы пыяла,
төшен китсә уала»
(Халык мәкале).

Чәчәккә тин, Гыйффәт

- Кыз бала,
Намусыңны сакла, хурлама,
Бозыклар күп әле дөньяда,
Ялгышлардан әрнеп елама!

Ялгышларның булмый яхшысы,
Бәгырендә калыр ачысы.
Парә - парә теләр жаныңны
Үкенчәннән үткән кайчысы.

Хәнжәр кебек кискән
сүзләрдән,
Яшь түгәләр күпме гүзәлләр.
Үпкәләмә, сөңлем, язмышка,
Эдәплә бул, саклан
Ялгыштан!

Жете төснән унар ямьнәре,
Матур сүзнен бетәр тәмнәре.
Тыя алмасан шашкын хисләрен,
Эр - хур булыр көндөз,
Кичләрен.

1996 ел.

Учредительлар: Октябрь район хакимияте һәм редакциянең хезмәт коллективы.

"Дуслык" район газетасы атнаың чәршәмбе, жомга, шимбә көннәрендә чыга, рус һәм чуваш телләренә тәрҗемә ителә.

Безнең адрес: 423000, Татарстан Республикасы, Норлат шөһәре, Карл Маркс урамы, 19.

Телефоннар: баш мөхәррир - 2-12-14, 2-22-81, мөхәррир һәм авыл хужалыгы бүлеге - 2-22-51, Советлар һәм жәмәгать оешмалары тормышы, чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир - 2-10-44, жаваплы сәркәтип - 2-18-67, рус теленә тәрҗемә буенча мөхәррир - 2-14-16, бухгалтерия, реклама бүлеге, фотокорреспондент - 2-15-63.

Газета Татарстан Республикасының мәгълүмат һәм матбугат Министрыгында 34 нче номерлы таныклык белән теркәлде.